

Vergelijkend examen voor de rangschikking van de kandidaat-notarissen – 2026 (m/v/x)

Nederlandstalige Benoemingscommissie voor het Notariaat

Vragenlijst 4a: Specialistisch deel (Familie en familiaal vermogensrecht)

Instructies

Beste kandidaat,

Dit eerste gedeelte van het examen bestaat uit twee onderdelen:

- **Vragenlijst 3: Kort en bondig**
- **Vragenlijst 4: specialistisch deel**

U beschikt over een totale tijd van 180 minuten om beide onderdelen te voltooien.

U kunt vrij navigeren tussen de twee onderdelen. Het beheer van uw tijd valt onder uw eigen verantwoordelijkheid.

De specifieke instructies voor elk onderdeel worden meegedeeld vóór de aanvang ervan. Het aantal punten per vraag, evenals het maximaal toegelaten aantal karakters (inclusief spaties) per antwoord, zal eveneens worden vermeld.

Gelieve er rekening mee te houden dat het TAO-platform niet beschikt over een spellingscontrole.

Opmerkingen:

- Gebruik de schuifbalk rechts om alle instructies en vragen volledig te kunnen bekijken.
- Door op 'Volgende' of 'Vorige' te klikken, ga je naar de volgende of vorige pagina.
- Neem alle instructies grondig door. Van zodra de test start, kan je er niet meer naar terugkeren.

Klik op 'Volgende' om naar het vervolg van de instructies te gaan.

VRAGENLIJST 3 – Kort en bondig

Deze vragenlijst bevat achttien vragen. Het geheel van uw antwoorden wordt op 25 punten gequoteerd.

Vraag 1:

Jan verkoopt zijn huis aan Piet. Notarissen X en Y worden belast met het verlijden van de verkoopakte, waarbij X optreedt als instrumenterende notaris en notaris Y als tussenkomende notaris voor de koper Piet.

Kortelings voor het verlijden van de authentieke verkoopakte deelt de koper Piet aan de tussenkomende notaris Y mee dat hij reeds rechtstreeks aan de verkoper Jan een bedrag van 60.000 euro heeft betaald. Desgevraagd bevestigt de verkoper Jan aan beide notarissen dat de "oorspronkelijke prijs" 360.000 euro bedroeg, dat de koper Piet hem effectief 60.000 euro heeft betaald en hem "officieel" nog 300.000 euro verschuldigd is het bedrag dat is voorzien in de te verlijden authentieke verkoopakte.

Met kennis van de informatie over deze "betaling onder de tafel" onthoudt de tussenkomende notaris Y zich van het dossier en brengt hij de instrumenterende notaris X van zijn onthouding op de hoogte. Notaris X is desondanks toch van plan de akte voor het bedrag van 300.000 euro te verlijden. (3 punten)

- A. Wat zijn de deontologische verplichtingen van beide notarissen? Moet de confrater X daarbij worden vermeld? Geef telkens het relevant artikel weer. (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1500)
- B. Is een aangifte bij de CFI door notaris Y verplicht? Moet de confrater X daarbij worden vermeld? Geef telkens het relevant artikel weer. (Aantal karakters spaties inbegrepen = 2000)

Vraag 2:

In het kader van een nalatenschap, factureert de notaris zijn prestaties voor de aangifte van een nalatenschap aan 5.500 euro inclusief BTW. Hij mag de betaling ontvangen als volgt:

- 1) via een opgesplitste betaling waarbij de cliënt 2.500 euro contant betaalt en 3.000 euro per bankoverschrijving;
- 2) volledig in contanten voor zover de betaling gebeurt door een consument;

- 3) via een opgesplitste betaling waarbij de cliënt 3.500 euro contant betaalt en 2.500 euro per bankoverschrijving;
- 4) volledig in contanten ongeacht of de client een consument is of niet;

Welke optie is juist? (1 punt) ((Aantal karakters spaties inbegrepen : 150)

Vraag 3:

Tijdens een gerechtelijke vereffening-verdeling blijkt dat de partijen A en B, op vraag van de notaris-vereffenaar of zij tijdens het leven van de erflater schenkingen hebben ontvangen, elk hebben geantwoord dat zij 100.000 euro hebben ontvangen in 2007. De partijen C en D maken aanspraak op de inbreng van deze schenkingen en stellen dat, bij gebrek aan onder meer (1) stukken omtrent de datum van de schenkingen, (2) de oorsprong van de geschonken gelden en (3) de bestemming van het saldo van de rekening waarvan zij afkomstig zijn, de partijen A en B de bewijzen van deze geldelijke schenkingen moeten voorleggen.

Daarop blijkt dat A en B met betrekking tot deze aanspraak enkel opmerkten dat het bewijs van het bestaan van de schenkingen voldoende is geleverd door hun verklaringen hierover ten overstaan van de notaris-vereffenaar, zoals schriftelijk bevestigd in de processen-verbaal van boedelbeschrijving.

In de staat van vereffening-verdeling voorziet de notaris-vereffenaar in de inbreng van de schenkingen, aangezien niet was bewezen dat de schenkingen buiten erfdeel waren gedaan. Bij wijze van bezwaar voeren de partijen A en B aan dat de schenkingen wel buiten erfdeel waren gedaan. In het antwoord op de bezwaren neemt de notaris-vereffenaar aan dat de schenkingen buiten erfdeel waren gedaan waarna hij de staat van vereffening-verdeling aanpast in die zin dat de schenkingen worden aangerekend op het beschikbare deel.

Is de notaris-vereffenaar hierbij op een correcte wijze te werk gegaan? Verklaar uw antwoord. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen =1500)

Vraag 4:

Is de aansprakelijkheidsbeperking van artikel 50, § 4, Ventôsewet van toepassing op alle notarissen? Motiveer uw antwoord. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 750)

Vraag 5:

Kan de familierechtbank een associatie van notarissen aanwijzen als notaris-vereffenaar? Motiveer en geef het relevant artikel weer. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 3000)

Vraag 6:

A. Zodra er is gedagvaard in gerechtelijke vereffening en verdeling kunnen betwistingen die verband houden met de vereffening en verdeling uitsluitend op initiatief van de notaris-vereffenaar bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt door neerlegging van een tussentijds proces-verbaal. Welke uitzonderingen bestaan er op dit principe? Geef ze weer en leg ze uit. (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1400)

B. Kan in die gevallen/uitzonderingen de notaris-vereffenaar toch nog een rol spelen? Zo neen, waarom niet? Zo ja, waarom en welke rol? In voorkomend geval verwijst naar de relevante bepaling. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 400)

Vraag 7:

U bent door de rechtbank aangewezen als notaris-vereffenaar belast met de vereffening-verdeling van de nalatenschap van een man waarin zijn twee kinderen gerechtigd zijn. Het ene kind heeft dringend geld nodig en vraagt u met aandrang om hem een voorschot van 50.000 euro uit de beschikbare gelden (ten belope van in totaal 150.000 euro) uit te betalen. Daar waar de andere broer daarmee niet akkoord gaat, weigert u tot uitbetaling van het voorschot uit te gaan. Hierop dringt de eerste broer bij u aan om zijn verzoek tot uitbetaling van een voorschot voor te leggen aan de rechtbank middels een tussentijds proces-verbaal. Hoe staat u hier tegenover? Motiveer. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 600)

Vraag 8:

Voor de overgang van een stelsel van scheiding van goederen met TIGV naar een wettelijk stelsel is een inventaris vereist. Juist of niet juist? Motiveer uw antwoord. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 400)

Vraag 9:

Mag de notaris buiten zijn ambtsgebied optreden voor het verlijden van een akte huwelijkscontract, waarbij een partij fysiek niet in staat is zich te verplaatsen? Motiveer uw antwoord. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)

Vraag 10:

U hebt een aankoopakte verleden waarin in een nog op te richten appartementsgebouw berging 3 werd verkocht, terwijl de koper berging 4 wilde aankopen. De koper stelt de vergissing enkele dagen na de akte vast en meldt u dit. Uit het eerdere mailverkeer blijkt ondubbelzinnig dat de koper steeds de bedoeling had berging 4 aan te kopen. De vergissing is echter ontstaan door een verschil in

nummering tussen het plan dat bij de basisakte hoort en het verkoopplan van de promotor. Welke stappen kan u ondernemen om deze vergissing recht te zetten? Maak het nodige onderscheid. (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 2000)

Vraag 11:

In het kader van een openbare verkoop op beslag via Biddit, werden de schuldeisers opgeroepen om de verkoopverrichtingen te volgen acht dagen voor de dag van de aanvang van de biedingsperiode. Na deze oproeping neemt een nieuwe schuldeiser een hypothecaire inschrijving. Zal de openbare verkoop tegenover deze schuldeiser zuiverend zijn? Motiveer met verwijzing naar de (het) relevant(e) artikel(en). (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)

Vraag 12:

U bent aangesteld om een onroerend goed te verkopen op beslag. De biedingen waren succesvol, waardoor er zal toegewezen worden aan de hoogste bieder op de dag, zoals bepaald in de verkoopsvoorwaarden. De beslagene weigert al van in het begin van het dossier elke medewerking. De vervolgende schuldeiser zal de akte van toewijzing tekenen. De vervolgende schuldeiser laat echter een uur voor de akte van toewijzing weten dat hij verhinderd is, maar bezorgt u een onderhandse volmacht, getekend door de vervolgende schuldeiser, waardoor uw medewerker de akte van toewijzing kan tekenen. Hoe gaat u te werk? (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 800)

Vraag 13:

Het bankattest is er niet bij de ondertekening van een akte van oprichting van een BV. Kan de akte verleden worden? Is uw antwoord anders wanneer het gaat om een NV? (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)

Vraag 14:

De curator vraagt aan de notaris een financieel plan te bezorgen naar aanleiding van het faillissement van een BV die werd opgericht op 8 januari 2024. Kan dit? Motiveer. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 300)

Vraag 15:

Frank en Simonne komen bij u langs op consultatie omdat het niet langer botert tussen hen. Simonne vindt dat Frank te veel geld opmaakt en de huwelijkse trouw niet al te nauw neemt. Zij komen langs om na te gaan of er zoiets bestaat als een "proefscheiding" waarbij ze, desnoods

tijdelijk apart kunnen gaan wonen en Simonne zich geen zorgen meer moet maken over de verspilzucht van Frank en waarbij deze “proefscheiding” later nog kan worden teruggedraaid. Leg uit. (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)

Vraag 16:

Rosa heeft op uw kantoor een afspraak om overmorgen met haar echtgenoot Luc een BV op te richten. Luc is gisteren echter zwaar gevallen met zijn fiets. De dokters houden hem nog even in coma. De prognose is wel positief, maar Luc kan onmogelijk de akte van oprichting ondertekenen. Rosa legt u een zorgvolmacht voor. Kan u de oprichting van een BV met Rosa en haar echtgenoot als oprichters verlijden op basis van de zorgvolmacht? Waar gaat u op letten? (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 400)

Vraag 17:

Een arts uit het Antwerpse koopt met zijn vennootschap twee appartementen op aanraden van de vermogensplanner OPTIMUS. De aankoop geschiedde in 2009. De appartementen zijn gelegen in Brussel en werden als nieuwbouw opgericht en verkocht door BOUWGROEP. De arts stelt op aanraden van OPTIMUS een rentmeester aan voor de verhuur van de appartementen. Het pensioen naderend, beslist de arts de appartementen (nog steeds via zijn vennootschap) te verkopen. Er wordt een koper gevonden en een verkoopovereenkomst ondertekend. De overeenkomst vermeldt het bestaan van een PID. Na ontvangst van het ontwerp van de akte stelt de arts dat hij geen PID heeft (nooit gekregen). Hij stelt dat de koper het maar te nemen of te laten heeft. Het enige dat hij kan bezorgen is een commercieel lastenboek. De notaris van de koper dringt aan op de aflevering van een PID. Wat is uw houding als notaris aangesteld door de arts? (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 750)

Vraag 18:

- A. Welke regels moet een notaris respecteren wanneer hij een krediet wil aangaan voor zijn kantoor? (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 750)
- B. Hoe bereken je het beschikbaar saldo voor een nieuwbenoemde notaris titularis zonder associatie in het eerste boekjaar? (1 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 750)

VRAGENLIJST 4a – Familie en familiaal vermogensrecht

Deze vragenlijst bevat negen vragen. Het geheel van uw antwoorden wordt op 25 punten gequoteerd.

Vraag 1:

Karsten en Suzanna trouwen in 1989 in België. Hij is Duitser, zij Belgische. Zij hebben nooit een gemeenschappelijk domicilie gehad. Hij pendelde van Duitsland naar België en terug. In 1993 komt er een feitelijke scheiding. Karsten laat niets meer van zich horen en leeft afgezonderd in Duitsland. Suzanna met een kind uit een vorig huwelijk vindt de kans om een sociale woning te kopen. Al dan niet met opzet wordt 'haar burgerlijke staat' vergeten in de aankoopakte. Zij koopt alleen in 1994 en betaalt alleen af. Nu is zij 75 en wil zij haar huis schenken aan haar enige zoon. De woning is 450.000 euro waard. Analyseer de situatie. Wat raadt u haar aan? (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)

Vraag 2:

Mevrouw Anna Nas, een weduwe van 90 jaar, overlijdt op 15 november 2025. Zij laat na haar drie kinderen, Mia, Ria en Fons. Haar authentiek testament, gedateerd 1 april 2017, bepaalt het volgende: *"Ik stel aan mijn dochters Mia en Ria als mijn enige en algemene legatarissen om mijn ganse nalatenschap voor de totaliteit in volle eigendom te ontvangen (...). Ik ontnem mijn zoon Fons bijgevolg alle erfaanspraken."* Zoon Fons woont al jaren in het buitenland. Ria en Mia kennen zijn adres, maar hebben al jaren geen contact meer met hun broer. De nalatenschap van Anna Nas bevat naast financiële tegoeden, eveneens een eigendom. U wordt geraadpleegd door Mia en Ria. Zij verzoeken u zo snel mogelijk het attest van erfopvolging op te maken. (4 punten)

- A. Hoe maakt u het attest van erfopvolging op? Motiveer. (Aantal karakters spaties inbegrepen= 750)
- B. Hebt u als notaris bijzondere verplichtingen ten aanzien van Fons? Leg uit. (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1000)
- C. Ria en Mia hebben ondertussen al een koper voor de woning van hun overleden moeder. De koper wil de notariële akte van aankoop op zeer korte termijn tekenen. Welke stappen en aandachtspunten hebt u als notaris bij de voorbereiding en het verlijden van de aankoopakte van het onroerend goed? Geef er exact 4 en leg uit. (Aantal karakters spaties inbegrepen = 3000)

Vraag 3:

De heer en mevrouw Meuleman verhuizen naar een serviceflat en verkopen hun gemeenschappelijke gezinswoning in Antwerpen, waar ze vijftien jaar lang gelukkig samengewoond

hebben. Het compromis werd ondertekend op 15 september 2025. De verkoopakte wordt verleden op 13 januari 2026, een paar weken na het overlijden van de heer Meuleman die overleed op 31 december 2025 in Antwerpen. De heer en mevrouw Meuleman waren gehuwd onder het wettelijk stelsel, zonder huwelijkscontract. Zij hebben samen 1 dochter. Hoe moet de aangifte van nalatenschap worden opgesteld? (2 punt) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1200)

Vraag 4:

Mevrouw De Smet schonk in 2020 een geldsom aan haar dochter Anna als voorschot op het erfdeel. Mevrouw De Smet heeft nog twee zonen uit een vorige relatie. De relatie tussen mevrouw De Smet en haar kinderen is prima. Mevrouw De Smet wil dit zo houden en wil zeker geen conflicten tussen Anna en haar halfbroers bij haar overlijden. Zij vraagt u of zij tijdens haar leven een regeling met hen kan treffen om conflicten te vermijden. Wat kan u haar voorstellen? Werk uit en geef de relevantie artikelen waar mogelijk. (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 3000)

Vraag 5:

Rudi, een vader van twee kinderen, heeft enkele jaren geleden op uw kantoor een notariële schenking gedaan aan zijn dochter van een aandelenportefeuille als voorschot op het erfdeel. De relatie met zijn zoon is zodanig verzuurd, waardoor hij u opnieuw contacteert. Hij wil nu dat zijn zoon niets krijgt uit zijn nalatenschap en dat zijn dochter niets met hem moet delen. Wat kan u adviseren? Werk uit. (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1700)

Vraag 6:

Xavier, 88 jaar, is weduwnaar. Xavier heeft drie kinderen: Ann, Bart en Cedric. Ann heeft één kind, Bart heeft geen kinderen en Cedric heeft twee kinderen. Xavier bezit:

- een effectenportefeuille van 250.000 euro;
- een spaarrekening van 250.000 euro.

Xavier contacteert u omdat hij een schenking wil doen aan zijn drie kleinkinderen, elk voor een bedrag van 50.000 euro. Hij wil bij u ook een testament opmaken waarin hij een som van 150.000 euro legateert aan de vzw "Een hart voor dieren". Dit legaat is van groot belang voor Xavier, aangezien hij een groot dierenliefhebber is. Zijn kinderen zitten er alle drie financieel warmpjes in. Xavier vindt het echter belangrijk dat de drie takken/ kinderen gelijk worden behandeld en niet benadeeld worden. Wat stelt u voor opdat zijn beide wensen (schenking aan kleinkinderen en testament) volledig realiseerbaar zijn? Werk uit (burgerlijk en fiscaal) met verwijzing naar het relevante artikel. (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 2300)

Vraag 7:

Antoine heeft een appartement (opbrengsteigendom) te Brugge, dat hij geërfd heeft van zijn ouders. Antoine is gehuwd met Bernard onder een stelsel van zuivere scheiding van goederen.

Antoine wenst het appartement te schenken aan zijn twee kinderen, evenwel met voorbehoud van vruchtgebruik voor hem en voor zijn echtgenoot, Bernard. (3 punten)

Wat zijn de twee mogelijkheden? Werk uit en vergelijk (voor- en nadelen, zowel burgerlijk en fiscaal). (Aantal karakters spaties inbegrepen = 2300)

Vraag 8:

François en Jeanne, broer en zus, beiden ongehuwd en kinderloos, wonen al meer dan 45 jaar samen in de oude gezinswoning die zij van hun ouders hebben geërfd. François, is recent op pensioen gegaan als ambtenaar bij de stad Genk en Jeanne is haar zelfstandige verpleegsterpraktijk aan het afbouwen en wenst over enkele jaren ook op pensioen te gaan. Het is hun vurige wens dat, na het overlijden van de eerst stervende onder hen, de langstlevende de eigendom ontvangt van de gezinswoning waar zij al meer dan 45 jaar wonen. Ze wensen dat bij het overlijden van de langstlevende van hen beiden, de gezinswoning naar Delphine gaat, dochter van hun zus Julia. Delphine mag ook bij het overlijden van de eerst stervende van François en Jeanne al het overige van hun nalatenschap erven. Delphine dient zich daarbij ook te ontfemen over alle boerderijdieren die François en Jeanne hebben. (6 punten)

- A. Schrijf het testament van François waarin de bovenstaande wensen tot uiting komen. (Aantal karakters spaties = 4000)
- B. François en Jeanne vragen u of het mogelijk is dat de langstlevende onder hen geen erfbelasting moet betalen op de vererving van de gezinswoning. Wat zal u hen antwoorden? (Aantal karakters spaties inbegrepen = 500)
- C. Zou uw antwoord anders zijn indien François en Jeanne, vader en dochter zijn in plaats van broer en zus? (Aantal karakters spaties inbegrepen = 500)

Vraag 9

Maurice, overleden is op 15 juni 2020, heeft vier kinderen, Jan, Piet, Joris en Corneel, geboren uit een huwelijk dat reeds twintig jaar voordien werd ontbonden door EOT. Tijdens de notariële werkzaamheden zijn de partijen ermee akkoord gegaan te verzaken aan de boedelbeschrijving. Nadat de partijen aanspraken hebben geformuleerd en stukken hebben overgemaakt, gaat u over tot het opstellen van een staat. Op basis van een zorgvuldige studie van deze stukken bent u er quasi zeker van dat Joris van vader Maurice in 2010 een aantal effecten heeft geschonken gekregen en deze schenking wilde verzwijgen voor zijn drie broers. Geen van de partijen heeft daaromtrent echter iets vermeld in zijn aanspraken. Welke houding moet je als notaris-vereffenaar aannemen in dat verband? (2 punten) (Aantal karakters spaties inbegrepen = 1500)